

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1937 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av vissa motioner, avseende ändringar i gällande tullar eller tilläggstullar.

(1:a avd.)

Till bevillningsutskottet hava hänvisats åtskilliga motioner, avseende ändringar i gällande tullar eller tilläggstullar. Av dessa motioner har det syns utskottet lämpligt att i ett betänkande behandla följande, nämligen:

motionen nr 144 i andra kammaren av herr *Henriksson*, om avskaffande av tilläggstullen å sådan bensylalkohol, som är avsedd uteslutande för tillverkning av stenciler;

motionen nr 63 i första kammaren av herr *Hörstadius*, om tull å tennisrackets och ramar därtill;

motionen nr 81 i andra kammaren av herr *Hagberg* i Malmö, om höjning av tullen å s. k. stativstämplar och delar därtill; samt

motionen nr 35 i första kammaren av herr *Leffler*, om höjning av tullen å s. k. höghömsmotstånd.

Beträffande motiveringen för de framställda yrkandena, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till motionerna.

Byråchefen i generaltullstyrelsen E. Sandquist har av utskottet anlitats såsom sakkunnig vid behandlingen av samtliga förevarande motioner.

Bensylalkohol, avsedd uteslutande för tillverkning av s. k. stenciler. I motionen nr 144 i andra kammaren har herr *Henriksson* hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att tilläggstull jämlikt kungl. förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) icke skall utgå för bensylalkohol, som är avsedd uteslutande för tillverkning av stenciler».

Bensylalkohol tulltaxeras för närvarande enligt vad för luktämnen, använda inom parfymindustrin, är bestämt och hänföres därför till ettdera av tulltaxenumren 257 eller 258 (stat. nr 587 eller 588) med grundtullar av 200 resp. 300 kronor för 100 kilogram, allteftersom varan införes i kärl vägande brutto 1 kilogram eller däröver resp. under 1 kilogram. Till var och en av dessa grundtullar kommer från och med den 1 februari 1932 en särskild tilläggstull av 200 kronor för 100 kilogram. Från nämnda tilläggstull har emellertid genom beslut av 1933 års riksdag undantagits vissa till ovannämnda

tulltaxenummer hänförliga artiklar, som äro avsedda uteslutande för tillverkning av putsmedel för läderarbeten eller för skodon.

Det i motionen framlagda förslaget innebär, att sistnämnda undantag från tilläggstullen skulle utsträckas till att gälla även bensylalkohol, som är avsedd uteslutande för tillverkning av s. k. stenciler. Till stöd för detta förslag har i huvudsak anförts följande:

Då inköpspriset för bensylalkohol utgjorde omkring 4.35 kronor per kilogram uppginge tullbelastningen till cirka 100 % av värdet. Då fråga vore om bensylalkoholens användning för framställning av lukt- eller toalettvatten, kompenserades förenämnda tilläggstull därigenom, att dessa produkter ävenledes åsatts en tilläggstull med samma belopp. Tullsatsen för stenciler vore däremot låg (50 eller 75 kronor för 100 kg. enligt stat. nr 877 eller 874) och konkurrensen med utländska fabrikat synnerligen hård. Den fördyring av framställningskostnaderna, som den höga tullen å bensylalkohol medförde, innebure därför ett allvarligt försvagande av den inhemska stenciltillverkningens konkurrenskraft. Försök hade gjorts att ersätta bensylalkohol med andra lägre tullbeskattade preparat, men dessa försök hade icke givit önskat resultat. Med hänsyn till nämnda omständigheter vore en väsentlig nedsättning av nu utgående tull för bensylalkohol synnerligen önskvärd. Riksdagen hade tidigare vid flera tillfällen haft att taga ställning till liknande spörsmål beträffande med tilläggstull belagda varor, som delvis funnit användning såsom halvfabrikat för framställning av artiklar, vilka icke undergått någon dylik tullförhöjning. Härvid hade befrielse från tilläggstullen medgivits eller ock andra åtgärder vidtagits för att undanröja dylika icke avsedda verkningar av tilläggstullarna. De omständigheter, som föranledde beslutet att från tilläggstull undantaga vissa till förevarande tulltaxenr hänförliga artiklar, som vore avsedda uteslutande för tillverkning av putsmedel för läderarbeten eller för skodon, vore i lika grad för handen beträffande bensylalkohol, som användes för stenciler.

Utskottet.

Tillverkning av stenciler är en för vårt land helt och hållet ny industriverksamhet, i det att densamma påbörjades först under föregående år. De färdiga stencilerna tulltaxeras såsom pappersarbeten, varigenom tillverkningen i fråga åtnjuter ett nominellt tullskydd av i regel 75 kronor för 100 kilogram, motsvarande i genomsnitt omkring 10 % av värdet. Det effektiva tullskyddet är avsevärt lägre på grund av de tullkostnader, som åvila bl. a. den för framställningen av stencilerna erforderliga bensylalkoholen. Enligt vad som uppgivits åtgår för tillverkningen av 1,000 kartonger stenciler, vägande 1,300 kilogram, 65 kilogram bensylalkohol. Under förutsättning att bensylalkoholen införes i kärl, vägande brutto 1 kilogram eller däröver, skulle alltså nuvarande tullkostnader för enbart bensylalkoholen uppgå till 20 öre för 1 kilogram färdiga stenciler. Vid bifall till motionärens förslag komme tullbelastningen för bensylalkoholen att nedgå till 10 öre för kilogram färdiga stenciler.

Enligt vad som uppgivits förekommer icke någon framställning av bensylalkohol inom landet och torde förutsättningar för närvarande saknas för igångsättande av en dylik tillverkning. Med hänsyn härtill och då den föreslagna tulländringen icke äger nämnvärd betydelse ur statsfinansiell synpunkt,

får utskottet, som finner de av motionären åberopade skälen förtjäna beaktande, tillstyrka det i motionen framförda förslaget.

Tennistrackets och ramar därtill. I motionen nr 63 i första kammaren av herr *Hörstadius* har hemställts, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring av gällande tulltaxa, att rackets och ramar därtill åsättas en tull av 20 procent av värdet».

Tennistrackets tulltaxeras som trävaror, bearbetade, ej särskilt nämnda, och draga såsom sådana en tull av 60 kronor för 100 kilogram. Ramar till tennistrackets äro underkastade samma tull, under förutsättning att de, såsom i regel torde vara fallet, införas i polerat, bonat eller lackerat skick.

I föreliggande motion har hemställts, att såväl rackets som ramar därtill måtte åsättas en tull av 20 procent av värdet. Till stöd för sitt yrkande har motionären anfört i huvudsak följande:

Tillverkning av tennistrackets hade i mindre omfattning bedrivits i Sverige sedan lång tid tillbaka, men hade först under de senaste åren nått mera betydande omfattning. Numera finnes inom landet ett företag, som för denna tillverkning anskaffat specialmaskiner och vore fullt rustat att under sakkunnig ledning bedriva tillverkning i större skala. Verkställda överslagsberäkningar hade givit vid handen, att årskonsumtionen med all sannolikhet kunde beräknas uppgå till närmare en miljon kronor. Förbrukningen vore dessutom stadd i stark ökning. För den mera fabriksmässiga rackettillverkningen sysselsattes f. n. c:a 50 personer och ungefär samma antal torde finna sysselsättning med strängning av ramar. Importen vore emellertid med all säkerhet större än värdet av den inhemska tillverkningen, även om i detta värde inräknades den strängning på importerade racketramar, som ägde rum inom landet. Med nu tillgänglig maskinutrustning vore det möjligt att bedriva en avsevärt vidgad fabrikation, och i kvalitativt hänseende vore svenska märkesrackets fullt jämbördiga med de importerade av ledande fabrikat. Därest större omsättning kunde vinnas på hemmamarknaden, förefunnas även goda möjligheter för ökad export. Såsom framginge av i motionen intagna uppgifter låge nettoinköpspriserna på utländska rackets i genomsnitt över 20 procent lägre än motsvarande priser på svenska rackets, oaktat att de senare kalkylerats så, att de praktiskt taget utgjorde rena självkostnadspriser och sålunda icke inkluderade någon vinst. Utjämnning i någon mån av prisdifferensen vore en oundgänglig förutsättning för att den inhemska rackettillverkningen skulle kunna utvecklas på ett tillfredsställande sätt. Med hänsyn till den stora variation som förelåge beträffande kvaliteter och priser på rackets vore den lämpligaste formen för tullbeskattning införande av värdetull, vilken borde utgå såväl för tennistrackets som rackets för badminton och liknande spel.

I motionen är intagen en sammanställning, vari angivas nettopriserna per styck för sex av de mera gångbara svenska kvaliteterna (I—VI) jämförda med tvenne ledande utländska märken, här nedan betecknade A och B. Sammanställningen är av följande utseende:

K v a l i t e t	Svensk tillverkning	Utländsk tillverkning	
		märke A	märke B
I	44: —	40: 50	38: —
II	37: 50	30: —	30: 50
III	32: 50	26: 50	26: 50
IV	27: 50	21: —	22: —
V	21: —	15: 50	14: 50
VI	16: 25	13: —	13: —

Utskottet.

Såsom i motionen anföres torde den nuvarande tullen å tennsrackets motsvara icke fullt 25 öre per styck. Tillverkningen av tennsrackets åtnjuter sålunda för närvarande ett mycket lågt tullskydd. Vid ett genomförande av motionärens förslag skulle tullen, med utgångspunkt från de i motionen meddelade värdeuppgifterna, i stället komma att för rackets av utländsk tillverkning uppgå till i genomsnitt omkring 4 kronor 85 öre per styck. Emellertid må ifrågasättas, huruvida en tullförhöjning för närvarande kan anses vara ur tullskyddssynpunkt behövlig. Av de uppgifter rörande tillverkningen av tennsrackets, som genom utskottets försorg införskaffats från ett av de svenska företagen på området, framgår nämligen, att produktionen trots den utländska konkurrensen kunnat icke oväsentligt utökas. Medan sålunda fabrikationen av rackets vid berörda företag under år 1934 representerade ett värde av allenast 26,000 kronor, har densamma under åren 1935 och 1936 sedan erforderliga specialmaskiner anskaffats kunnat utvidgas, så att värdet av årsproduktionen uppgått till 100,000 resp. 125,000 kronor. Samtidigt har, enligt vad från olika håll vitsordats, kvaliteten på de svenska tennsrackets undergått en successiv förbättring, så att dessa rackets numera äro fullt jämförbara med de bästa utländska fabrikaten.

På grund av vad sålunda anförts och då det enligt utskottets mening icke kan anses lämpligt att utan tvingande skäl vidtaga en åtgärd, som är ägnad att motverka ytterligare spridning och popularisering av tennissporten, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till motionen.

Stativstämplar och delar därtill. I motionen nr 81 i andra kammaren av herr *Hagberg* i Malmö har hemställts, »att riksdagen ville besluta sådan ändring i gällande tulltaxa, att s. k. stativstämplar och delar därtill åsättas en tull av 400 kr. för 100 kg.»

Under tulltaxenr 938 äro med en gemensam tull av 25 kronor för 100 kilogram upptagna dels tryckstämplar och delar därtill (stat. nr 1660) dels stilar och vissa andra för boktryckerier och bokbinderier avsedda artiklar av liknande slag (stat. nr 1661). Under den förstnämnda varugruppen falla bl. a. sådana, huvudsakligen för kontorsbruk avsedda tryckstämplar — s. k. stativstämplar — som beröras i föreliggande motion.

Enligt motionärens förslag skulle tullen å sagda stämplor, som alltså för närvarande utgår med 25 kronor för 100 kilogram, höjas till 400 kronor för 100 kilogram.

Införseln till Sverige av till stat. nr 1660 och 1661 hänförliga varor omfattade åren 1932—1936 följande kvantiteter och värden:

Å r	Stat. nr 1660				Stat. nr 1661			
	Kg	Kr.	Medel- värde kr. per kg	Tull i % av medel- värde	Kg	Kr.	Medel- värde kr. per kg	Tull i % av medel- värde
1932.....	5,207	70,762	13: 59	1.8	73,207	493,922	6: 75	3.7
1933.....	5,212	62,384	11: 97	2.1	83,539	515,687	6: 17	4.0
1934.....	6,112	103,902	17: 00	1.5	76,201	536,372	7: 04	3.6
1935.....	6,747	123,081	18: 24	1.4	97,336	688,611	7: 07	3.5
1936 ¹	9,310	155,411	16: 69	1.5	108,636	734,213	6: 76	3.7

I importsiffrorna under stat. nr 1660 ingå även andra än här ifrågakommande stämplor, ehuru huvudparten torde utgöras av stativstämplor. Införseln förskriver sig huvudsakligen från Tyskland, varifrån under åren 1932—1936 infördes respektive 4,390, 4,490, 5,115, 5,800 och 7,450 kilogram under stat. nr 1660.

Såsom framgår av tabellen utgöra införselns medelvärden för stilar omkring hälften av samma värden för stämplorna.

Enär vid tiden för fastställandet av den vid tulltaxenr 938 gällande tullsatsen av 25 kronor för 100 kilogram någon inhemsk tillverkning av tryckstämplor icke förefanns inom landet, torde sagda tullsats hava avvägrats huvudsakligen med tanke på övriga under samma nummer fallande varor, av vilka särskilt boktrycksstilar äro en betydande artikel. Uppenbart är även att, om föreliggande tullfråga bedömes ur synpunkten av en rättvis avvägning av tullskyddet, en närmast för boktrycksstilar avsedd tullsats icke väl lämpar sig för en så långt förädlad vara som här ifrågavarande stativstämplor.

Emellertid torde för närvarande knappast någon anledning föreligga att på denna fråga anlägga tullskyddssynpunkter. Den fabrikation av stativstämplor, som för kort tid sedan upptagits här i landet, är väsentligen att betrakta såsom en försökstillverkning. Densamma bedrives nämligen av ett företag, vars egentliga verksamhet ligger på ett helt annat område och som för framställningen av stativstämplor för närvarande torde sysselsätta endast några få arbetare. Antalet typer av stativstämplor, som hittills tillverkats, inskränker sig till 2 à 3, men enligt uppgift skulle detta antal under den närmaste tiden komma att utökas till 6 à 8. Emellertid lär för tillgodo-seende av de svenska köparnas behov av stativstämplor erfordras inemot ett

Utskottet.

¹ Preliminära uppgifter.

60-tal olika typer. En betydande import av stativstämplor måste sålunda under alla förhållanden komma att äga rum, varför en tullförhöjning å varan huvudsakligen komme att medföra ett onödigt fördyrande av denna viktiga kontorsartikel.

Utskottet finner sig med hänsyn till vad sålunda anförts icke kunna tillstyrka bifall till motionärens förslag.

Höghmsmotstånd. I motionen nr 35 i första kammaren av herr *Leffler* har hemställts »att riksdagen ville besluta sådan ändring i gällande tulltaxa, att s. k. höghmsmotstånd åsättas en tull av 5, 8 och 10 kronor per 100 stycken för respektive $\frac{1}{2}$, 1 och 2 watts motstånd».

S. k. höghmsmotstånd hava huvudsakligen användning i radiomottagningsapparater och tulltaxeras på denna grund enligt vad för delar till sådana apparater är bestämt. Varorna i fråga bliva därigenom hänförliga till tulltaxenr 1044 (stat. nr 1885:1) och underkastade dels en grundtull av 10 procent av värdet dels en tilläggstull av samma storlek.

Enligt motionärens yrkande skulle denna tull av sammanlagt 20 procent av värdet utbytas mot stycketullar av 5, 8 och 10 kronor per 100 stycken för respektive $\frac{1}{2}$, 1 och 2 watts motstånd. Till stöd för den sålunda föreslagna tullförändringen har motionären anført i huvudsak följande:

Den årliga förbrukningen av motstånden i fråga syntes kunna uppskattas till cirka 1 miljon stycken. Före år 1933 tillgodosågs förbrukningen utslutande genom import. Sagda år hade ett svenskt företag upptagit tillverkningen av höghmsmotstånd, och år 1934 lyckades detta företag täcka tre fjärdedelar av den inhemska förbrukningen. Under åren 1935 och 1936 hade fabrikationen emellertid särskilt till följd av konkurrens från Tyskland gått avsevärt tillbaka, så att densamma knappast utgjorde en tredjedel av konsumtionen. Från att år 1934 hava sysselsatt 28 personer för tillverkningen i fråga hade företaget sett sig nödsakat att år 1935 reducera antalet till 6 och år 1936 sysselsattes i genomsnitt 8 personer.

Höghmsmotstånden tillverkades huvudsakligen i trenne storlekar $\frac{1}{2}$ watt, 1 watt och 2 watt, varav $\frac{1}{2}$ watts motstånd utgjorde huvudparten. Före år 1933 kostade de importerade $\frac{1}{2}$ watts motstånden 17 öre per styck, vilket pris, så snart det blev bekant att ett svenskt företag upptagit tillverkningen, sänktes till 13 öre. För närvarande utbjödes ifrågavarande motstånd från Tyskland till 6,5 öre, vilket pris väsentligt understeg det inhemska företagets tillverkningskostnader, varför det syntes nödvändigt, att genom ett höjt tullskydd trygga denna fabriktions bestånd och utveckling.

Det ville måhända synas som ett tullskydd uppgående till 20 procent av varuvärdet skulle vara tillräckligt, men å ena sidan sjunker med fallande importvärden tullens nominella belopp, i föreliggande fall för $\frac{1}{2}$ watts motstånd från cirka 3 öre före 1933 till cirka 1 öre, å andra sidan måste större delen av råmaterialerna importeras, och då huvudparten vore belagd med samma tull som de färdiga motstånden, bleve nettotullskyddet i själva verket ej mera än cirka 10 procent av tillverkningsvärdet.

Av vad i motionen anförts framginge, att den nuvarande värdetullen ej utgjorde något effektivt skydd för tillverkningen i fråga och att en värdetull i föreliggande fall knappast vore lämplig, utan att tullsatsen borde utgå per stycke.

Medan den nuvarande tullen å höghohmsmotstånd, enligt vad ovan nämnts, utgår med 20 procent av värdet, skulle den av motionären föreslagna tullen, såvitt av lämnade prisuppgifter framgår, komma att motsvara omkring 40 procent av värdet, innebärande en fördubbling av den nuvarande tullen. Det är uppenbart, att en dylik tullförhöjning komme att te sig mycket oläglig för de svenska tillverkarna av radiomottagningsapparater, vilka tillverkare alltjämt hava att kämpa med en hård konkurrens från utlandet.

Det svenska företag, som upptagit tillverkning av höghohmsmotstånd, bedriver denna tillverkning såsom en specialitet vid sidan av en omfattande framställning av andra produkter och kan därför icke anses vara i högre grad beroende av tullskyddet för här ifrågavarande artikel. För övrigt synes tillverkningen i fråga, efter att under år 1935 hava undergått en tillfällig minskning, åter vara stadd i uppgång. Enligt uppgift har sålunda antalet tillverkade höghohmsmotstånd, vilket år 1935 utgjorde 281,450, under år 1936 uppgått till 349,487. Det förefaller alltså som om den svenska tillverkningen av höghohmsmotstånd åter skulle tämligen väl hävda sig i den utländska konkurrensen.

Vid nu angivna förhållanden anser sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till den föreslagna tullförhöjningen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

Hemställan.

1) att riksdagen måtte, i anledning av motionen II: 144 av herr Henriksson, besluta, att den genom kungörelse den 26 juni 1933 (nr 402) i förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa införda anmärkningen till tulltaxenumren 257—258 (stat. nr 587—588) skall från och med dag, som Kungl. Maj:t bestämmer, erhålla följande ändrade lydelse:

Ann. till nr 257—258 (stat. nr 587—588). För flyktiga vegetabiliska oljor, som äro avsedda uteslutande för tillverkning av putsmedel för läderarbeten eller för skodon, ävensom för bensylalkohol, som är avsedd uteslutande för tillverkning av s. k. stenciler, skall tilläggstull icke utgå.

2) att motionen I: 63 av herr Hörstadius, om tull å tennisrackets och ramar därtill, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

3) att motionen II: 81 av herr Hagberg i Malmö, om höjning av tullen å s. k. stativstämplar och delar därtill, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

4) att motionen I: 35 av herr Leffler, om höjning av tullen å s. k. höghohmsmotstånd, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 23 februari 1937.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bäck, Domö, Viktor Larsson, Wahlmark, Sjö-*
dahl, Bengtsson, Ekman, Gustaf Björkman, Löfvander och *Johan Larsson*, samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Norrköping, *Lövgren, Nylander, Björklund,*
Andersson i Dunker, *Olsson* i Gävle, *Ericson* i Boxholm, *Hammarlund, Werner* i Hultsfred
och *Sandberg*.
